

2 à 3 pCt., kunne sige, at denne Lov har virket hen til at holde Rentefoden paa et taalrigt Standpunkt; jeg troer det idetmindste ikke, og i ethvert Tilfælde antager jeg, at Landeieendomsbesidderne i Almindelighed ville ansee det for en Foranstaltning af tvivlsom Nyttelighed og af stor Betænkelighed paa den Maade at følge alle Fluctuationer. Jeg maa dernæst gjøre de Bedkommende opmærksom paa, at, naar det er påstaaet, at Loven af 1855 har nogen Skyld i, at Renten er isærd med at sætte sig fast paa 5 à 6 pCt., saa er det en Antagelse, som ikke kan holde Stik, og jeg kan altsaa slutte mig til dem, der have udtalt sig paa lignende Maade; thi denne Lov har ikke eksisteret i en saa lang Tid, at man kunde øse nogen Erfaring deraf, men man maa snarere kunne sige, at man har Erfaring om det Modsatte, nemlig at det er Forholdene, ikke Lovgivningen, som fordyre Pengene, at det er Forholdene, som bevirke, at Penge ere yderst vanskelige at faae, og derimod ikke en Lov, som giver nogle Bestemmelser med Hensyn til Rentefoden. Hvad er det nemlig, som Loven af 6te April 1855 bestemmer? Den paabyder, at der skal være en fast Rentefod af 4 pCt. for Udlaan i faste Eiendomme, at der indenfor en vis bestemt meget snever Grændse er Afgang til at kunne overskride denne Grændse, nemlig ved at erholde Bevilling, men for at det ikke skal gaae for let med at erholde denne Afgang, saa er der sørget for at lade det blive et Løb med Forhindringer, deels ved Beføstninger, og deels ved Tidsspilde o. s. v. Hvad er det nu for en Forandring i det tidligere Bestaaende, som Loven af 6te April 1855 har gjort? Den har ikke gjort nogen synderlig Forandring, og naar de mindre Landeieendomsbesiddere ønske denne Lov forandret, maae de holde sig for Die, at den ikke har forandret noget Væsentligt i hvad der tidligere var bestemt. Efter Loven er der accurat den samme Retstilstand som før, og naar man gjennemlæser Loven, saa hedder det, at den ved Frd. af 1813 bestemte Rentefod skal vedblive at være gjældende for Udlaan i faste Eiendomme; det er altsaa den bestaaende Retstilstand, og efter §2 er Indenrigsministeren bemyndiget til at udstede Bevillinger, d. v. s. saadanne Bevillinger, som Kon-

gen hidtil har givet; heller ikke her er der nogen Forandring i den bestaaende Retstilstand. Hvad er det altsaa med andre Ord, at de ville, som ønske denne Lov vedtagen? De ville, og jeg har selv hørt det i en Forsamling af Bælgere, have den Forandring høvet, som Loven af 1855 skal have havt til Følge, idet de sige, at siden denne uheldige Lov er kommen ud, har den gjort Det og Det; men da nu Loven af 1855 ikke har medført nogen Forandring, saa er det en Forandring i den bestaaende Retstilstand, de begjære, de ønske en Forandring i en gjennem en lang Arrække bestaaende Tilstand, de ønske Forandringen under høist overordentlige Forhold, og for hvem vil man have den gjort? Forandringen skal kun stee til Gunst for den ene Part. Dette Lovforslag er, som jeg sagde, fremkaldt ved praktiske Forlegenheder, hvori en Landmand eller hans Nabo befinder sig, altsaa Forlegenheder, som Landmanden kender godt til, men jeg troer, at Situationen tænkes og fremstilles uheldigere, end den i Grunden er, eller rettere, det er Frygt, som har fremkaldt Lovforslaget. — Efter hvad jeg har havt Leilighed til at erfare, troer jeg, at man i Jylland holder for, at det er den provisoriske Lov, som er Skyld i det Hele; jeg drister mig ingenlunde til at sige, om Udgivelsen af denne Lov var et Misgreb; Sagen foreligger nu som et Factum, der vistnok har bidraget til at sætte Skæk i Blodet; man tænkte, nu gaaer det løs, siden Indenrigsministeren har faaet denne udvidede Bemyndigelse; men denne interimistiske Lov er jo tagen tilbage, den eksisterer ikke mere (G. Winther: Joh); jeg troer ikke, at man kan paavise, at den nu har nogen Betydning, eller at den har været benyttet og har udrettet Noget; men der staaer i det Andragende, som her foreligger: Vi antage, at der bør sættes Skranke for Dvergreb; men Skranken for Dvergreb mangler ikke, idet der haves en Bevillingsmyndighed, og man kan jo ikke forudsætte, at Bevillingsmyndigheden bliver benyttet aldeles hensynsløst. Det fremtræder her, som ved saamange andre Leiligheder, at man siger, at man elsker Friheden, og det er et Udtryk, som her er brugt, men man vil have, at den skal være lovbunden og begrændset; nu træffer det sig imidlertid, at